

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. An illa vera fuerit idololatria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

jussit, atque ita excucullato venustam juvenulam comitē addidit: quæ postea Crux ipsius fuit. Alium quendam ex Observantium, qui dicuntur, apud Burgalenses Ordine mulieres nonnullæ reformaræ ita sequebantur ac prensabant, ut nuda manicis ipsius brachia immitteret, multis cum suspiriis ac queretis, quod tam venustum, ut erat revera, ac valentem juvenem tam aspero habitu indutum viderent. Quin tanta erga miserum charitate afficiebantur, ut pro stramine cui aliàs incubare solebat, mollissimi sui lecti partem offerrent. Et his quidē artibus uterque ab Ecclesia fuit abstractus. Nam ejusmodi Religiosi tenui admodum filo adstricti, ægre intra claustrorum septa continentur, illud quidē mirum est, ex quatuorcentis Religiosorum millibus, à Luthero ac ceteris tam heresiarchis quàm hæreticis paucos tantum ad apostoliam fuisse pertractos. Sed & hoc admiratione non caret, quod nostro seculo tam multi, qui quum in vera sint Ecclesia, etiam in sæculo salutem suam operari, atque interim Mundi commodis uti possent, ultro voluntariæ, & perpetuæ servituti sese mancipant. In initio quidem Religiosi plerique à Calvino seducti, Monasteria non deserebant, sed eodem quo antea usi habitu, proveniibus suis fruebantur. Abbas Valentig in religioso habitu hæreseos rudimenta populo pro concione in Gallia tradebat, ut & frater ipsius Abbas Bonnevallensis. Quosdam metus, alios proventus Ecclesiasticos amittendi metus, quo minus Lutheranismum aperte profiterentur, continebat. Sacerdotes quamvis hæresin sinu foverent, Missam nihilominus celebrabāt. Sed vide hic execrabilem quorundam impietatem, sine ulla consecratione, aut verborum Sacramentalium prolatione sacra facient. Cujus impietatis Abbas Cleriacensis idēque Oleronensis Episcopus accusatus, sese purgavit, ac deinde quoties suo modo missificaret, verba consecrationis alta voce pronuntiavit, non secus atque olim factum est, ut in S. Jacobi Liturgia notari, & ex iis quæ Iustinus Martyr in II. sua Apologia scribit, colligi potest. Idem apud Æthiopes Christianos adhuc observari ajunt. Ecclesia vero morem hunc abolevit, & verba illa consecrationis à sacerdote summissa voce profertur, ut magnum hoc mysterium non ita dispalesceret, aut hac occasione profanaretur. Huic vero statuto simplicitas quorundam causam dedit. Quum enim pastores quidam verba quibus sacerdos corpus Domini nostri consecratur, memoria retinuisset, & unus super prolato è pera pane eadē pronuntiasset, sta-

tim ad verba illa, *Hoc est corpus meum*, pro pane caro apparuit, sed is statim ab igne cœli delapsus fuit consumptus, illis sermonis usu per tēpus aliquod privatis. Hujus miraculi veritate cōperta, Ecclesie decreto statutum est, ut verba illa consecrationis à sacerdote summissa pronunciarētur, ne vulgo eis abutendi deret occasio. Isti vero personati Catholici multo pejus faciebant, panem non consecratum elevantes, & populo cōmunicantes. In Calvinistica Synagoga etiam hodie moris est, ut panis sine ulla benedictione, consecratione aut verborum prolatione communicantibus porrigatur. Quid, quod Calvinus verba consecrationis magica carmina & incantationes appellat? Quæ ejus affecta Viretus non minus venenato, sed novo convicio Magodiam vocat. Malo Minister, quæ Lutetia post conditum illud à lanuario mense Edictum, quod Calvinismo latissimam in Gallia fenestram aperuit, concionantem non semel audivi, jaçitare solebat, se decem aut duodecim annis Missam sine ulla panis consecratione celebrasse. Equidē minus rectè facturus mihi videor, si quod jam movi dubium sive questionem indecisam relinquam: utrum scilicet populus hostiam non consecratam adorans, & ex altarum sacerdotum manibus recipiens, idololatriam committat, aut defectus hic à Deo suppleatur.

In quo illud primo considerandum est, postquàm sacerdos ab ordinario Pastore receptus aut missus est, communi omnium voce ac judicio pro legitimo ac rite ordinato sacerdote habendum, cui Ecclesiasticum ministerium secundum formam, gestus ac ceremonias ad unumquodque requisitas ac præscriptas, exercendi munus incumbat. Unde populus quantum ad legitimam sacerdotis vocationem seu missionem, nihil amplius indagare, sed eum qui à Superiori datur aut permittitur recipere tenetur præsertim si nullæ ad id munus necessariæ dotes in eo desiderentur, ipseque in externis idem fecerit, quod in officio isto quam optimè exercitati. At si idē suo arbitratu Pastores ac sacerdotes sibi eligat, unguis canis à lupi unguibus nihil discernens, culpæ expers non erit. Sic enim omnis generis homines, apostatas & alios, immo etiam qui sacerdotes nondum sunt, ad tam sacrum munus admittens, ut in Germania olim factum est, ubi à reliquo populo sublata scilicet cœlibatus lege, sacerdotes discerni vix possunt, ipse sui mali causa erit, ut qui legem atque ordinem à Deo proscriptum violant. Hanc ergo culpam sua ipsorum levitate vel credulitate potius contractam, sibi ipsis imputabunt.

Præterea si adoratio hæc facta sit cū omnibus conditionibus ac circumstantiis quæ actionem moraliter bonam, laudabilem ac meritoriam faciunt, quales sunt, locus, tempus, modus, ignorantia illa coram Deo & hominibus excusari potest, ut quæ facta sit secundum Ecclesiæ intentionem, quæ est, Christi corpus non aliter quam consecratum adorare. Hinc Theologi ad probandam omnium humanarum actionum tam bonitatem quàm validitatem, hanc regulam tamquam certum axioma tradunt: Omnes scilicet humanas actiones in materiâ debitam, aptam & convenientem, tempore ac loco opportunis incidentes, eaque forma ac modo quo par est exercitas, moraliter bonas esse ac vitio carere. Ut exempli gratia, recte dicimus, suam non alienam, ac licitis, non prohibitis diebus, messem demerere; & eleemosynam de suo, non de alieno, & ex charitate, non ex hypocrisis dare; in uno gradu nuptias contrahere, in alio abstinere; & si qua alia sunt ejusmodi, actiones bonas esse & laudabiles. Sic actio illa populi voluntaria, hostiam non consecratam quam tamen consecratam esse simpliciter credit, adorantis ac recipientis, bona est, in debitam ac requisitam materiam incidens, si non ex se, saltem ex eo quod humana potest apprehendere sapientia: quum hostia illa ceteris consecratis similis sit, & à sacerdote legitime ordinato in Catholica Ecclesia hora ordinario servitio seu sacrificio deputata, super altari consecrato, cum ornamentis gestibus, aliisque externis quibus Ecclesia in ea re uti solet ceremoniis, tractetur atque administretur. Quare actio hæc ex bona fide profecta, vitio atque errore caret, neque pro idololatria haberi potest.

VI. Idololatria verò, si qua hic est: materialis, est ut Theologi nostri loquuntur, non formalis, id est, in se quidem idololatria est, quum purus panis & vinum pro Christi corpore ac sanguine adoreretur; sed non in decepti populi intentione, qui pro suæ adorationis objecto corpus & sanguinem Christi habet, & neque hostiam quam sacerdos manibus tenet sine tacita illa & implicita conditione adorat, scilicet eorum illud tam grande mysterium ex Iesu Christi præscripto Ecclesiæque usurpata consuetudine peragendum esse. Neque est ut quis existimet, defectum hunc consecrationis à Deo occulta quadam & divina virtute suppleri: quum ut id credamus, nulla Dei promissio, neque ulla alia consecrandi formula quam quæ sacris illis ab ipso Christo prolatis verbis continetur, extet: quæ quidem verba in Sacramentis id efficiunt atque operantur quod

significant, ex ore legitimum ac rite ordinatorum sacerdotum prolata. Ex quibus sequitur, nullam hic esse consecrationem, neque ejus defectum à Deo suppleri; qui tamen fidelium actionem natura sua vitiosam supplet, & intentionem probat, sacrificii ac Sacramenti effectus ad mensuram devotionis cuique applicans. Sed jam trium illorum, Galliarum nostrarum Reformatorum vestigia prosequamur, quibus apostatae illi ac desultorii Clerici aliquantulum nos abduxerunt.

QUOMODO CALVINUS GENEVAM SE
contulerit, quæque ibidem fecerit ac
gesserit.

CAPUT DECIMUMSEPTIMUM.

ARGUMENTVM.

- I. Calvinus relicto Pictavio, in Aquitaniam ad Rufum & Fabrum proficiscitur.
- II. Gulielmus Favellus primus apud Genevates rebellionis auctor.
- III. Calvinus de hinc inde vagatus, Genevam concedit.
- IV. Tre videm Apostoli eodem ad Calvinum proficiscuntur.
- V. Calvinus rebus novis studens, Geneva ejectus.
- VI. Ratisbonam abit ad comitia imperii.

I. **D**VM duo illi præcursores, Bonus homo & Ramastator sive Confarcinator, hæresi viam sternunt, & velut signo Scripturæ ex arce ostēso, classicum contra Ecclesiam canunt, ac homines passim in Gallia, Religiosos præsertim utriusque sexus ad pileum vocant, suæque cōspirationi quâ plurimos ab antiqua Catholica simplicitate ac pietate abstractos, innectunt: Calvinus ne Pictavii, re jam quam agitabat in apertum erumpente, comprehenderetur veritus, hospitis consiliū sequitur, & Neracum ad Rufum & Fabrum, de quibus supra, proficiscitur, ut unâ cum eis sub Margaritæ Navarræ reginæ præsidio lateret. Ait Beza, bonum illum senem, de Fabro loquens, Calvinum grato ac læto animo excepisse, quasi præfagientem ab hoc Ecclesiam in Galliis restauratum iri. Illud vero non dicit, Rufum à Calvino visitatum tamquam dominum à servo, quamvis non ignoraret eundem dum per Germaniam oberrat, Calvinum ministerio usum fuisse, quod cum narrantem plures à Rufo in literis

M m

educa-